

Handläggare
Erik Sundqvist
Telefon: 08-508 43 112**Till**
Socialnämnden
2025-09-23

Skrivelse angående häktade ungdomar

Svar på skrivelse från Moderaterna

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Socialförvaltningen har fått i uppdrag att besvara en skrivelse från moderaterna om situationen för häktade barn och ungdomar.

Skrivelsen lyfter att fler barn häktas idag än tidigare och att det är ökningen av barn som begår grova och allvarliga brott som ligger bakom dessa siffror. Med anledning av detta tar skrivelsen upp frågan hur samverkan mellan häkte och socialtjänst fungerar och om barnen varit aktuella på socialtjänsten innan de häktats. Vidare efterfrågas hur undervisning tillgodoses för häktade barn samt hur barn och unga med missbruksproblem och psykisk ohälsa får hjälp under tiden de är häktade.

Socialförvaltningen svarar bland annat att samverkan oftast fungerar förhållandevis väl mellan häkte och socialtjänst, att ingen renodlad behandling ges under tiden i häkte men att stöd på annat sätt kan ges till häktade barn och unga. Undervisning sker i Kriminalvårdens regi med specifika häkteslärare som undervisar och som stödjer barn och unga med uppgifter och instuderingsfrågor de fått från sina ordinarie skolor.

Bakgrund

Moderaterna har inlämnat *Skrivelse angående häktade ungdomar* till socialförvaltningen att besvara. Skrivelsen ska behandlas i socialnämnden den 23 september 2025.

Ärendet

Moderaterna uppger i skrivelsen att det under senare tid skett en dramatisk ökning av barn i åldrarna 15-17 år på landets häkten. Det nationella dagssnittet av häktade barn har det senaste året varit 123 stycken – en ökning från tidigare år och en indikation på att den riktigt grova brottsligheten ökat eftersom barn och unga endast blir häktade vid misstanke om mycket allvarliga brott.

Barnen som häktas kan bland annat vara misstänkta för till exempel vapenbrott, mord och mordförsök. Rekryteringen av barn och unga in i kriminalitet sker i stor omfattning via nätet.

I slutet av 2024 fanns på Kronobergshäktet i Stockholm 20 barn enligt ett inslag på SVT nyheter den 14 november 2024. Allt fler barn häktas även längre tid än de 3 månader, som gäller enligt en ny lag, vilken trädde ikraft i juli 2021. Detta beror på att brotten som begåtts faller inom den allra grävsta brottsligheten, varför häktningstiden också riskerar bli längre.

Mot bakgrund av detta önskar skrivelsen svar på nedanstående frågor.

1. Vilken kunskap kan socialtjänsten få från kriminalvården kring de häktade barnen och deras mående?
2. Hur vanligt är det att socialtjänsten har kännedom om de häktade barnen sedan tidigare?
3. Vilka ev. tidigare insatser från socialtjänsten har varit vanligt förekommande där insatser skett?

Förekommer det att socialtjänsten sedan tidigare inte alls har kunskap om barn som befinner sig i häkte?
4. Är det känt hur många Stockholmsungdomar, som finns på häkte och i vilka åldrar under maj 2025?
5. Hur ser samverkan/ansvar ut mellan kriminalvård, socialtjänst och föräldrar under häktetid och efter avslut?
6. Hur ser skolundervisningen ut för skolpliktiga barn under häktetiden?
7. Får ungdomar med psykiska- och missbruksproblem adekvat hjälp med insatser från sjukvården och finns resultat från dessa insatser?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 17 september 2025. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 18 september 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Barn och unga häktas i högre utsträckning idag jämfört med tidigare och häktningstiderna har i många fall också blivit längre. Detta hör samman med vad som framhålls i skrivelse att barn alltmer kommit att misstänkas för grövre våldsbrottslighet, vilket fått till följd att antalet fall där åklagare begär häktning ökat.

Oavsett om det är ett barn eller en vuxen person som häktas hålls omhåkningsförhandlingar var 14:e dag under hela häktningstiden. Barn ska dock inte vara häktade längre än absolut nödvändigt. När barn häktas är det därför inte ovanligt att åklagare efter en tid häver beslutet och att socialtjänsten därefter övertar ansvaret. Vanligtvis ansöker socialtjänsten i dessa fall om ett omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU varvid barnet eller den unge bereds vård på något av SiS-särskilda ungdomshem. Detta eftersom SiS utifrån sina möjligheter till inskränkningar i rörelsefriheten ofta bedöms vara den enda aktör som kan tillhandahålla det stöd och det skydd dessa barn behöver.

Då barn och unga allt oftare kommit att misstänkas för våldsbrott i den högre straffskalan har det dock blivit vanligare att åklagare väljer att förlänga häktningstiden istället för att överlåta ansvaret om barnet eller den unge på socialtjänsten. Detta beror på omständigheterna i det specifika ärendet, bland annat att ett frisläppande skulle kunna påverka vittnen eller på annat sätt äventyra den polisiära förundersökningen, eller att det inte bedöms finnas förutsättningar att häva häktningen, vilket får till följd att barn och unga kan sitta häktade under lång tid.

Stadens stadsdelsförvaltningar meddelar att de noterat en sådan utveckling och de ser att en högre andel barn och unga häktas idag jämfört med för ett par år sedan. De ser också att häktningstiderna tenderar att bli allt längre. Stadsdelsförvaltningarna uppger att de i de flesta fall en fungerande samverkan med Stockholmshäktena och beskriver att det utifrån lagrum och juridiska förutsättningar går relativt bra att samarbeta kring häktade barn och unga.

Socialförvaltningen har utifrån kontakter med stadsdelsförvaltningarna och medarbetare vid Stockholmshäktena fått svar på skrivelsens frågor vilka presenteras nedan:

1. Enligt stadsdelsförvaltningarna får de i de flesta fall tillräckliga uppgifter och adekvat information från häktet om barnens tillstånd och mående. Häktespersonal uppger att socialtjänsten har möjlighet att ringa och samtala med barnen och att även om dessa samtal sker via kontrollerad uppringning - det vill säga att häktespersonal ringer upp för att säkerställa socialsekreterares identitet, sker majoriteten av samtalen oövakade. Endast undantagsvis bevakas samtalen och då av polis.
2. Stadsdelsförvaltningarna uppger att de oftast har kännedom sedan tidigare om de barn som häktas men att det blivit vanligare att barn häktas utan tidigare aktualitet på socialtjänsten.

3. När socialtjänsten tidigare beviljat insatser har det ofta handlat om intensiva insatser i öppenvård, men även om placeringar utanför hemmet. Detta indikerar att barnen haft omfattande behov och att socialtjänsten arbetat en längre tid med dem och med deras familjer.

Ja det förekommer men motsatsen är vanligare.

4. Den 22 maj 2025 fanns 32 barn i Stockholmshäktena varav 10 skolpliktiga. Statistiken visar inte var dessa barn är folkbokförda vilket innebär att de kan tillhöra andra kommuner än Stockholms stad. Barn som är folkbokförda i Stockholms stad kan också vara häktade på andra orter i Sverige.
5. Det kan se olika ut beroende på omständigheter, häktetid och vilket brott barnet är misstänkt för. Åklagare beviljar oftast att barnet får ha kontakt med sina vårdnadshavare men kan i vissa fall neka detta på grund av utredningstekniska skäl. Ibland beslutas att kontakt och samtal ska gå via polis eller att häktespersonal ska vara med vid besök eller telefonsamtal för att säkerställa att barnet/den unge inte pratar om brottsutredningen.

Ungdomshandläggare vid häktena är de som upprättar och sköter kontakten med barnets vårdnadshavare och med socialtjänsten och som även ansöker om besökstillstånd. Vårdnadshavarna är oftast tacksamma för kontakt då de sällan är insatta i omständigheterna och endast får knapphändig information gällande barnets häktning.

Enligt häktet är kontakten med socialtjänsten av varierande kvalitet. Det är svårt i de fall när ett barn först handläggs på mottagningsgrupp för att därefter få en utredande socialsekreterare. Oftast är kontakten tät i början för att avta ju längre häktetiden fortskrider, men vissa socialsekreterare har omfattande kontakter med barnet/den unge under hela häktningen.

6. Kriminalvården har anställda häkteslärare och pedagogiska handledare vid de häkten som tar emot barn och unga. Undervisning för skolpliktiga prioriteras, de ges undervisning dagligen och lärare besöker dem minst en gång per dag, oftast fler. Vid Sollentunahäktet sker undervisningen i en så kallad lärcentrumlokal, annars företrädesvis i mötesrum. Barnen får stöd, hjälp och motiveras till egna studier men den faktiska tiden med lärare är begränsad. För grundskoleelever brukar kontakten mellan häkte och skola fungera förhållandevis bra, även om det ibland tar lång tid att få material, instuderingsfrågor och

uppgifter att arbeta med. Även skolans återkoppling på inlämnande uppgifter kan ta tid och där finns förbättringspotential.

7. När ett barn häktas ställs alltid frågor kring missbruk, mående och hälsa. Under häktetiden ges ingen renodlad missbruksbehandling men sjukvårdspersonal finns tillgänglig med möjligheter att utreda och strukturera eventuell medicinering. Ren missbruksmedicinering sätts dock inte in på grund av de substanser dessa innehåller. Vanligast är förskrivning av melatonin mot sömnsvårigheter.

De häktade barnen kan själva ansöka om psykologkontakt och kontakt med psykiatriker. En somatisk läkare gör också veckovisa besök men barnen erbjuds ingen längre psykologisk behandling. Detta beror på att det är svårt att avgöra häktningstidens längd vilket komplicerar bedömningar och försvårar möjligheterna att ge adekvata behandlingsinsatser.

Flera barn och unga mår dåligt under tiden de sitter häktade men det är inte ovanligt att de omständigheterna till trots mår förhållandevis bra. Sannolikt beror detta på att de levt under hög stress och att tiden i häktet ger dem en kort resit från destruktiva kriminella miljöer. Även vårdnadshavare kan uppge att det känns tryggare när de vet var deras barn befinner sig.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse angående häktade ungdomar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-09-11
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-09-11